

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนา
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยศึกษาทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิง
ธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี ฉะเชิงเทรา และนครปฐม ปี 2556 จำนวน 18,175,708 คน (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) โดยแบ่งตามประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

2. ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี ฉะเชิงเทรา และนครปฐม ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนโดยแบ่งตามประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรม G*Power3.1 (ฟูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556) กำหนดขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง เท่ากับ 0.30 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ เท่ากับ 0.95 ค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ เท่ากับ 55 จะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 497 คน

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลตามทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน 500 คน และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จำนวน 500 คน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวน

จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมชม ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
		ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ	ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม
พระนครศรีอยุธยา	6,226,424	171	171
สระบุรี	3,758,125	103	103
ลพบุรี	2,802,940	77	77
ฉะเชิงเทรา	2,740,284	75	75
นครปฐม	2,647,935	73	73
รวม	18,175,708	500	500

2. ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม G*Power3.1 (ฟูลพวงค์ สุขสว่าง, 2556) กำหนดขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง เท่ากับ 0.30 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ เท่ากับ 0.95 ค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ เท่ากับ 55 จะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 497 คน

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลตามทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน 500 คน และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จำนวน 500 คน โดยใช้อัตราส่วนเท่ากับนักท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ	ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม
พระนครศรีอยุธยา	171	171
สระบุรี	103	103
ลพบุรี	77	77
ฉะเชิงเทรา	75	75
นครปฐม	73	73
รวม	500	500

3.1.3 การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเดียวกันทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งตามภาคต่าง ๆ และจากข้อมูลในภาพที่ 1 พบว่า ภาคกลางที่ไม่รวมกรุงเทพฯ เป็นภาคที่มีอัตราการขยายตัวของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนต่ำที่สุดในปี 2557 ดังนั้น จึงเลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัดในเขตภาคกลางที่ไม่รวมกรุงเทพฯ

ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัดในเขตภาคกลางที่ไม่รวมกรุงเทพฯ จำนวน 5 จังหวัดแรกที่มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี ฉะเชิงเทรา และนครปฐม (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558)

ขั้นที่ 3 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของแต่ละจังหวัดแบ่งตามทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (บิลเฟต, 2558)

ขั้นที่ 4 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ในวันธรรมดา (จันทร์ – ศุกร์) และวันหยุด (เสาร์-อาทิตย์ และหยุดนักขัตฤกษ์) โดยเก็บข้อมูลในช่วงเวลา 10.00 – 15.00 น. จนครบตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

ตารางที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยวในการเก็บข้อมูล

จังหวัด	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
พระนครศรีอยุธยา	ล่องเรือหางยาวรอบเกาะเมือง	อุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ พระนครศรีอยุธยา
สระบุรี	น้ำตกเจ็ดสาวน้อย	วัดพระพุทธบาท
ลพบุรี	เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์	พระนารายณ์ราชนิเวศ และศาลพระกาฬ
ฉะเชิงเทรา	ล่องเรือแม่น้ำบางปะกง	วัดหลวงพ่อโสธร
นครปฐม	ล่องเรือแม่น้ำท่าจีน (ดอนหวาย)	พระปฐมเจดีย์

ขั้นที่ 4 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้จนครบตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น การมีส่วนร่วม โดยการ

สร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่นการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อมและการวิจัยและติดตามผล

ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภทตามทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามที่สอบถามข้อมูลจากประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประเภท ชื่อแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติประกอบด้วย การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็น และการลดของเสีย การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม และการวิจัยและติดตามผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเมินโดยนักท่องเที่ยว จำนวน 3 ตอน นอกจากนั้นแบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประเภท ชื่อแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งตามทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวการบริหารจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว การบริหารจัดการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.4 ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruency Index หรือ IOC) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruency Index หรือ IOC) ระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์ (ยูทพงษ์ กัวยรรณ, 2543: 123) แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

และเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เท่ากับ 0.97

มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เท่ากับ 1.00 ประกอบด้วย

คุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย เท่ากับ 1.00

ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว เท่ากับ 1.00

การบริหารจัดการ เท่ากับ 1.00

มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เท่ากับ 1.00 ประกอบด้วย

ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว เท่ากับ 1.00

ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว เท่ากับ 1.00

การบริหารจัดการ เท่ากับ 1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยปกติค่าความเชื่อมั่นมีค่าเกิน .80 ขึ้นไปถือว่ายอมรับได้ (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 313) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เท่ากับ 0.842

มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (เกาะเสม็ด) เท่ากับ 0.969 ประกอบด้วย

คุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย เท่ากับ 0.910

ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว เท่ากับ 0.930

การบริหารจัดการ เท่ากับ 0.956

มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (สังขละบุรี) เท่ากับ 0.932 ประกอบด้วย

ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว เท่ากับ 0.849

ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว เท่ากับ 0.632

การบริหารจัดการ เท่ากับ 0.899

5. นำผลแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานผ่านทางสำนักงานท่องเที่ยวในจังหวัดต่าง ๆ และประสานงานต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถามการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติกับประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว และทำการตอบแบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวตามจำนวนที่กำหนด

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและใส่หมายเลขในแบบสอบถาม

3. ทำรหัสข้อมูลของตัวแปรในแบบสอบถามแต่ละตัว

4. กรอกข้อมูลตามรหัสส่งโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยกำหนดคะแนนให้กับข้อความจากแบบสอบถาม

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2554) ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5
มาก	หมายถึง	4
ปานกลาง	หมายถึง	3
น้อย	หมายถึง	2
น้อยที่สุด	หมายถึง	1

5. เมื่อได้โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง

6. จัดการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) จากบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับแหล่งท่องเที่ยว มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยจัดการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในเขตภาคกลาง เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured or Guided Interviews) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

6.1 การคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม (Recruitment) โดยกำหนดให้การประชุมแต่ละครั้งประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ตัวแทนภาครัฐ 2 คน ตัวแทนภาคเอกชน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

6.2 การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยเลือกจังหวัดในเขตภาคกลาง 2 จังหวัด จาก 5 จังหวัดที่มีกลุ่มตัวอย่างสูงสุด 2 คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดสระบุรี

6.3 การสร้างประเด็นคำถาม (Developing Questions) โดยการกำหนดประเด็นคำถามจากโมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเลือก 5 ลำดับแรกของแต่ละมาตรฐานมาเป็นประเด็นในการจัดการประชุมสัมมนา

6.4 การดำเนินการในกลุ่ม (Moderating) โดยจัดการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) แบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จัดประชุมที่วนอุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี จัดในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จัดประชุมที่สถาบันอยุธยาศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดในวันที่ 6 มีนาคม 2559 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์จากโมเดลสมการโครงสร้าง และประเด็นคำถามที่จัดการประชุมในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งคำถามและให้ผู้ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นในด้านของแต่ละบุคคล

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing) โดยระหว่างจัดการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) ได้บันทึกเสียงไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ในขณะเดียวกันก็ได้จดบันทึกสั้น ๆ เพื่อเป็นประเด็นในการสรุปผลของแต่ละประเด็น หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยจับประเด็นที่สำคัญนำมารายงาน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 : เพื่อศึกษาระดับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม และการวิจัยและติดตามผล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 : ศึกษาระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ แต่เมื่อหลังจากทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ทำให้ได้ตัวแปรใหม่ ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย การจัดการด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 : ศึกษาระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามทรัพยากรการท่องเที่ยว

ประกอบด้วย ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ แต่เมื่อหลังจากการทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ทำให้ได้ตัวแปรใหม่ ประกอบด้วย การจัดการด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว คุณค่าทางวัฒนธรรม และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 : เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และสร้างโมเดลสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 : เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลางโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และสร้างโมเดลสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 : เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

7. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 : เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดในเขตภาคกลาง จำแนกตามทรัพยากรการท่องเที่ยว และวิเคราะห์ระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง

3.7.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เป็นการทดสอบเชิงยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Observed Variable) กับปัจจัยแฝง (Latent Variable) โดยการสร้างโมเดลสมมติฐานเป็นการตรวจสอบว่าโครงสร้างของโมเดลที่กำหนดตามทฤษฎี ถ้าผลการทดสอบมีความคงที่ สามารถสรุปได้ว่า โมเดลสมมติฐานดังกล่าวยืนยันว่ากลุ่มตัวแปรที่กำหนดสามารถสะท้อนความเป็นปัจจัยแฝงนั้นจริง ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำเป็นต้องปรับหรือทำข้อมูลให้สมบูรณ์ ด้วยวิธีการใช้ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีอยู่เพื่อคำนวณหาค่าของข้อมูลที่สูญหาย

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) เป็นการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ระหว่างตัวแปรแฝงที่สร้างขึ้นในโมเดลตั้งแต่สองปัจจัยขึ้นไป โดยการสร้างโมเดลสมการสมมติฐาน เป็นวิธีการผสมระหว่าง (1) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Observed Variable) และปัจจัยแฝง (Latent Variable) และ (2) การทดสอบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อหาโมเดลที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ในการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง

3.7.3 การแปลความหมาย

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981 : 179-187)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย	การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย	มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
4.21 – 5.00	ดีเยี่ยม
3.41 – 4.20	ดีมาก
2.61 – 3.40	ดี
1.81 – 2.60	ปานกลาง
1.00 – 1.80	ต่ำ

ค่าสถิติทดสอบความเหมาะสมของโมเดล (Model Fit) (กรีซ แรงสูงเนิน, 2554: 77-78)

ค่าสถิติ	เกณฑ์พิจารณา	ค่าที่ยอมรับ
ค่า Chi-square (χ^2)	ค่า p-value	ต้องสูงกว่า 0.05
ค่า RMSEA	ระหว่าง 0.05 – 0.08	เข้าใกล้ 0
ค่า GFI	ระหว่าง 0 – 1	เข้าใกล้หรือเท่ากับ 1
ค่า CFI	ระหว่าง 0 – 1	สูงกว่า 0.90
ค่า CMIN/DF	น้อยกว่า 3	เข้าใกล้หรือเท่ากับ 1